

Prof. dr hab. n. med. Stanisław Głuszek
Collegium Medicum
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Kierownik Kliniki Chirurgii
Ogólnej, Onkologicznej i Endokrynologicznej WSZ/UJK

Kielce, dn. 01.02.2021 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Moniki Łąckiej

„Przebieg ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych cukrzycą”

Rozprawę doktorską lek. Moniki Łąckiej na stopień doktora nauk medycznych pod tytułem „*Przebieg ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych cukrzycą*” stanowią trzy publikacje będące zbiorem opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art.187, ust.1 Ustawy PSWN. (Dz. U. 2018 poz. 1668). Sumaryczny wskaźnik naukometryczny publikacji składających się na rozprawę doktorską wynosi 80 pkt. MNiSW. We wszystkich pracach Doktorantka jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym. Wg załączonych oświadczeń Jej wkład w powstanie każdej z trzech prac wynosi 60%.

Przygotowana rozprawa rozpoczyna się obszernymi streszczeniami w języku polskim i angielskim. W części rozprawy - **Wstęp** - (7 stron maszynopisu – komputeropisu) Doktorantka wskazuje na wagę problemów u chorych **poddawanych zabiegom operacyjnym** obciążonych cukrzycą. Według danych WHO szacunkowa liczba chorych na świecie wynosi 422 miliony, a 2030 roku dojdzie do podwojenia zapadalności. We **Wstępie** Doktorantka wskazała na znane przyczyny rosnącej zapadalności na cukrzycę: postępująca urbanizacja, zmiany stylu życia, mniejszy wysiłek fizyczny, siedzący tryb życia, spożywanie wysokoenergetycznej żywności o niskiej wartości odżywczej. W tym świetle istotne jest spostrzeżenie, że u chorych na cukrzycę zwiększone jest ryzyko wystąpienia ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego. W tej grupie częściej występują powikłania takie jak zgorzelinowe zapalenie pęcherzyka żółciowego i perforacja pęcherzyka żółciowego. **Autorka** przekonująco uzasadniła **cel pracy** stwierdzając, że w zakresie tematycznym rozprawy doktorskiej niewiele jest badań w ostatnich latach, a uwagę należało zwrócić na znaczące

trudności diagnostyczne u tych chorych związane również z neuropatią cukrzycową i opóźnieniem rozpoznania. **Znaczenie problemu odzwierciedlają liczby:** rocznie na świecie odnotowuje się 104 miliony przypadków patologii dotyczących pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. W Polsce choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych są również bardzo częstą patologią, wymagającą interwencji endoskopowych i chirurgicznych. Jednostkowe powikłania stanowią duży problem kliniczny w skali kraju, zwłaszcza u chorych z obciążeniami kardiologicznymi, chorych w wieku starszym i obciążonych cukrzycą. Stąd też trafne i celowe jest zaprojektowanie badania, będącego podstawą niniejszej rozprawy doktorskiej.

Celem pracy było porównanie przebiegu ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u chorych obciążonych cukrzycą oraz chorych bez cukrzycy. **Wstęp do rozprawy doktorskiej** stanowi publikacja będąca systematycznym przeglądem dostępnej literatury na temat przebiegu ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych cukrzycą pt „*Acute cholecystitis in patients with diabetes mellitus-systematic review*” **opublikowana w *European Journal of Translational and Clinical medicine*** (publikacja 1) opublikowana w 2019 roku, natomiast Autorka rozprawy w liście publikacji na stronie 24., w cytacji podała rok 2020! (**nieścisłość!!!**). W przedstawionej pracy poglądowej, na podstawie analizy 46 publikacji, Doktorantka podsumowała wiedzę na ten temat, stwierdzając, że **cukrzyca jest niezależnym czynnikiem** ryzyka rozwoju zapalenia pęcherzyka żółciowego, zwiększającym ryzyko powikłań śródoperacyjnych i pooperacyjnych, w tym zakażenia miejsca operowanego, a także konwersji z cholecystektomii laparoskopowej do metody klasycznej w stosunku do chorych nieobciążonych cukrzycą. Również w tej grupie chorych częściej występują zaburzenia ze strony układu oddechowego, układu krążenia, niewydolność nerek oraz większe ryzyko zgonu.

Część badawczą rozprawy doktorskiej stanowi praca oryginalna pt. - *Clinical presentation and outcomes of cholecystectomy for acute cholecystitis in patients with diabetes - A matched pair analysis. A pilot study. Adv Med Sci. 2020;65(2):409-414 doi:10.1016/J.ADVMS.2020.08.001, PMID: 32823170*. W przedstawionej pracy, która była retrospektywnym badaniem, Doktorantka wyciągnęła ważne wnioski z punktu widzenia klinicznych rozważań na temat odmienności przebiegu ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u chorych na cukrzycę. W badanej grupie było 70 chorych na zapalenie

pęcherzyka żółciowego, obciążonych cukrzycą, a grupę kontrolną stanowiło 197 osób, bez cukrzycy. **Mimo moich zastrzeżeń metodologicznych, uzyskane wyniki są wartościowe i ważne klinicznie.** Nie stwierdzono istotnej statystycznie różnicy w zakresie obserwowanych objawów przy przyjęciu do szpitala pomiędzy pacjentami obciążonymi cukrzycą oraz bez cukrzycy. U pacjentów z grupy badanej częściej obserwowano zakażenie miejsca operowanego 11,6% vs 4,6% ($p=0,04$), w okresie pooperacyjnym istotnie częściej wymagali leczenia w warunkach Oddziału Intensywnej Terapii 8,7% vs 2,5% ($p=0,027$), a także istotnie częściej odnotowywano u chorych obciążonych cukrzycą, incydenty sercowe 14,5% vs 1,5 % ($p<0,001$) oraz zapalenie płuc 10,1% vs 2,5% ($p=0,009$). Zarówno czas operacji był dłuższy w grupie chorych na cukrzycę mediana (min-max) 97.5 min (22–448 min) vs 85 min (25–260 min) w grupie pacjentów bez cukrzycy ($p = 0,033$), jak i długość hospitalizacji była istotnie dłuższa w grupie badanej 6 dni (1–38) vs 4 dni (2–54) (mediana (min-max); ($p <0,001$). Śmiertelność chorych w grupie chorych na cukrzycę była istotnie wyższa 14,3% vs 3% ($p = 0,001$). **W mojej ocenie badanie byłoby bardziej poprawne metodologicznie, gdyby grupy: badana i kontrolna, zbliżone były do 200. Z drugiej strony - analiza dopasowanych pod względem wieku i płci grup: badanej i kontrolnej zwiększa wartość metodologiczną pracy.** Pozwoliło to na ocenę wpływu cukrzycy na przebieg ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego jako niezależnej zmiennej i wykazaniu, że cukrzyca jest niezależnym czynnikiem ryzyka wystąpienia powikłanego przebiegu ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego oraz odmiennosc przebiegu klinicznego ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych w stosunku do pacjentów bez cukrzycy.

W trzeciej pracy będącej pracą oryginalną, *Costs of elective vs emergency cholecystectomy in diabetic patients. Eur J Transl Clin Med. 2020;3(2):37-43 doi:10.31373/ejtc/128963* Doktorantka przeanalizowała koszty hospitalizacji pacjentów obciążonych cukrzycą w porównaniu do pacjentów bez cukrzycy. Całkowity koszt hospitalizacji celem wykonania planowej cholecystektomii wyniósł $739,31 \pm 423,07$ USD dla pacjentów z cukrzycą i $797,14 \pm 772,24$ USD dla pacjentów bez cukrzycy ($p = 0,51$). Koszt cholecystektomii w trybie doraźnym wyniósł $3950,72 \pm 2856,83$ USD w przypadku chorych na cukrzycę i $2464,31 \pm 1718,21$ USD u pacjentów bez cukrzycy ($p = 0,04$). Różnica w całkowitych kosztach hospitalizacji między planową cholecystektomią, a zabiegiem w trybie doraźnym w obu badanych grupach (pacjenci z cukrzycą vs bez cukrzycy) była

istotna statystycznie (odpowiednio $p < 0,01$ vs $p < 0,05$). Swoje badania Doktorantka podsumowała następująco: w badaniu wykazano, że u chorych na cukrzycę cholecystektomia wykonana w trybie doraźnym wiąże się ze znacznym wzrostem kosztów w porównaniu interwencją w trybie planowym. Zwiększone koszty hospitalizacji w trybie doraźnym wynikają ze zwiększonej częstości występowania powikłań, dłuższego okresu hospitalizacji oraz kosztów diagnostyki obrazowej

Wyniki swoich badań Doktorantka podsumowała podkreślając, że prace dostarczają nowych informacji dotyczących przebiegu ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych cukrzycą.

Informacje dostarczone przez powyższe badanie pozwalają wyciągnąć następujące wnioski. Pacjentów obciążonych cukrzycą powinno się wcześniej kwalifikować do zabiegu w trybie ostrodyżurowym, ale też należy być przygotowanym na bardziej powikłany przebieg pooperacyjny, a tym samym znacznie wyższe ryzyko związane z zabiegiem niż w przypadku pacjentów nieobciążonych cukrzycą.

Zindywidualizowane podejście i zwracanie szczególnej uwagi na zgłaszane przez pacjentów z cukrzycą objawy, a także planowa cholecystektomia po odpowiednim zakwalifikowaniu i przygotowaniu chorego, mogą poprawić wyniki leczenia w tej grupie chorych.

Przeprowadzone badania i ich podsumowanie - aktualizują i uzupełniają wiedzę na temat rozpoznawania i leczenia oraz przebiegu pooperacyjnego chorych na zapalenie pęcherzyka żółciowego obciążonych cukrzycą. Mimo postępu metod obrazowania i technik chirurgicznych (metody małoinwazyjne) kwalifikacja do zabiegu (cholecystektomii) powinna być wcześniejsza, z większym zabezpieczeniem okresu pooperacyjnego (antybiotykoterapia, profilaktyka przeciwwrzepowa, wczesna rehabilitacja, mobilizacja chorych). Całościowo-cykl prac nie stanowi wysokopunktowego zbioru. Zdecydowanie łatwiej recenzentowi byłoby przyjąć cykl tematyczny, gdyby 2 prace oryginalne stanowiły np. 140 p. MNiSW, a trzecia praca byłaby uzupełnieniem. Niemniej zaprezentowane badania i ich wyniki stanowią wartość dodaną w medycynie klinicznej.

Podsumowując: całokształt rozprawy doktorskiej wnosi nowe wartości do wiedzy klinicznej w chirurgii ogólnej, aktualizuje i uzupełnia wiedzę na temat rozpoznawania i leczenia oraz przebiegu pooperacyjnego chorych na zapalenie pęcherzyka żółciowego

---

obciążonych cukrzycą. Doktorantka posiada również odpowiednią ogólną wiedzę w dyscyplinie nauk medycznych.

Stwierdzam, że **rozprawa doktorska lek. Moniki Łackiej „Przebieg ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego u pacjentów obciążonych cukrzycą” jest samodzielnym, wartościowym i oryginalnym opracowaniem i spełnia warunki art. 187 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.)**. Przetawiona ocena rozprawy doktorskiej pozwala wnioskować do Rady Nauk Medycznych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Moniki Łackiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Stanisław Głuszek
Kierownik Kliniki Chirurgii Ogólnej,
Onkologicznej i Endokrynologicznej
Collegium Medicum UJK w Kielcach

Kielce, dn. 4 lutego 2021 r.

Sz. P.
Prof. dr hab. M. Alicja Dębska-Ślizień
Przewodnicząca
Rady Nauk Medycznych
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Uprzejmie dziękuję za powierzoną mi funkcję recenzenta rozprawy doktorskiej lek. Moniki Aldony Łąckiej.

Zgodnie z zaleceniami przesyłam dwa egzemplarze recenzji rozprawy doktorskiej; natomiast wersję elektroniczną przesyłam na adres mailowy.